

Justičné systémy v členských štátoch - Belgicko

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [fr](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: [nl](#).

V tejto sekcii nájdete prehľad organizácie súdov.

Organizácia súdnictva – súdny systém

Belgický súdny systém je **systém založený na tradícii občianskeho práva**, ktorý zahŕňa súbor kodifikovaných pravidiel uplatňovaných a vykladaných sudcami.

Organizácia súdov v Belgicku patrí **výlučne do spolkovéj právomoci**.

Zásady

Pred samotnou prezentáciou organizácie súdnictva v Belgicku treba najskôr pripomenúť niekoľko ústavných a všeobecných zásad **týkajúcich sa organizácie súdnej moci**.

Ústavou sa zriadila súdna moc rovnako ako dve ostatné moci, zákonodarná a výkonná, pričom ju zabezpečujú prvostupňové a druhostupňové súdy. Prvostupňové a druhostupňové súdy tak súbežne s ostatnými ústavnými mocami predstavujú **nezávislú moc**.

Súdnu moc vykonávajú súdy v rámci ústavných a zákonných ustanovení. Úlohou súdnej moci je výkon súdnictva. Uplatňuje teda právo: rozhoduje v občianskoprávných sporoch a uplatňuje trestné právo u osôb, ktoré sa dopustili trestného činu. V súdnictve sa rozlišujú súdy (sudcovia a radcovia pri súdoch) a prokuratúra.

Podľa ustanovení článkov 144 a 145 ústavy spory, ktorých predmetom sú občianske práva, spadajú výlučne do právomoci súdov a spory, ktorých predmetom sú politické práva, spadajú do právomoci súdov okrem výnimiek stanovených zákonom.

Akýkoľvek súd alebo orgán vydávajúci rozhodnutia v sporoch možno zriadiť len na základe zákona. V súlade s článkom 146 ústavy nemožno vytvoriť žiadne komisie ani mimoriadne súdy, a to pod akýmkoľvek názvom.

Súdne konania sú **verejné**, pokiaľ takýto verejný charakter nepredstavuje ohrozenie poriadku alebo morálky. V takom prípade to súd vyhlási prostredníctvom rozsudku (článok 148 prvý pododsek ústavy). Zásada verejne prístupných súdnych konaní okrem iného umožňuje zaručiť transparentnosť justície.

Každý rozsudok musí byť **odôvodnený**. Vyhlasuje sa na verejnom súdnom konaní (článok 149 ústavy). Povinnosť odôvodniť rozsudok, ktorú ukladá ústava ako aj článok 780 súdneho poriadku, znamená, že sudca musí zodpovedať na faktické aj právne argumenty vyjadrené v záveroch jednotlivých strán. Odôvodnenie musí byť úplne, jasné, presné a primerané. Povinnosť odôvodniť rozsudky rovnako ako povinnosť nezávislosti sudcu zaručuje subjektu práva ochranu pred prípadnou svojvôľou sudcu a vzhľadom na odôvodnenie mu umožňuje zvážiť, či podá opravný prostriedok na odvolacom alebo kasačnom súde.

Ako **nezávislosť sudcov** pri výkone ich súdnych právomocí, tak aj nezávislosť prokuratúry pri jednotlivých pátraniach a stíhaniach bez toho, aby bolo dotknuté právo príslušného ministra nariadiť stíhanie a prijímať obmedzujúce usmernenia pre politiku v oblasti trestného práva vrátane usmernení týkajúcich sa politiky v oblasti pátrania a stíhania, sú zakotvené v článku 151 ods. 1 ústavy.

V zmysle odseku 4 toho istého ustanovenia sudcov zmierovacích a iných súdov, ako aj súdnych radcov **menuje kráľ** za podmienok a spôsobom stanovených zákonom.

Sudcovia sú menovaní doživotne. Do dôchodku odchádzajú v zákonom stanovenom veku a poberajú zákonom stanovený dôchodok. Žiaden sudca nemôže svoje miesto stratiť ani ho nemožno zbaviť funkcie inak než na základe rozsudku. Sudcu možno preložiť len prostredníctvom novej nominácie a s jeho súhlasom (článok 152 ústavy). Kráľ takisto vymenúva a odvoláva úradníkov štátneho zastupiteľstva na prvostupňových a druhostupňových súdoch (článok 153 ústavy).

Platy zamestnancov justície sú stanovené zákonom (článok 154 ústavy).

Okrem toho žiaden sudca nemôže od vlády prijať platenú funkciu, pokiaľ ju nevykonáva bezplatne a okrem prípadov nezlučiteľnosti, ktoré sú stanovené zákonom (článok 155 ústavy).

Druh súdu

Belgicko je rozdelené do piatich veľkých súdnych zón, **piatich obvodov odvolacieho súdu**: Brusel, Liège, Mons, Gand a Antverpy.

Tieto obvody sú rozdelené na súdne okresy a v každom z nich je **prvostupňový súd**. Na celom belgickom území je 12 súdnych okresov. Bruselský súdny okres má dva prvostupňové súdy, jeden úradujúci vo flámskom jazyku a jeden vo francúzskom.

V súdnych okresoch je okrem toho **9 pracovných súdov a 9 obchodných súdov**.

Okresy sa ďalej členia na súdne kantóny a v každom z nich sa nachádza **zmierovací súd**. Na celom belgickom území je 187 kantónov.

Každá z desiatich provincií, ako aj správny okres hlavného mesta Bruselu, má **porotný súd**. Porotný súd nie je stálym súdom. Zostavuje sa vždy v prípade, keď majú byť pred ním postavení obžalovaní.

Charakter a závažnosť trestného činu, charakter sporu, ako aj hodnota nároku, o ktorý ide, určuje **druh súdu**, na ktorý sa treba obrátiť.

V niektorých prípadoch podstata sporu určuje súd, na ktorý sa treba obrátiť. Zmierovací sudca je príslušný v susedských sporoch a prvostupňový súd vo veci rozvodu. V iných prípadoch je kritériom postavenie účastníkov konania. Väčšinu sporov medzi obchodníkmi rieši v zásade obchodný súd.

Keď je príslušný súd určený, treba stanoviť **miesto**, kde sa vec bude prejednávať.

V **občianskoprávných záležitostiach** môže byť nárok predložený súdu, v obvode ktorého sa nachádza bydlisko odporcu, alebo súdu, v obvode ktorého vznikol záväzok alebo v obvode ktorého sa tento záväzok mal vykonať.

V **trestných záležitostiach** je takisto príslušný súd, v obvode ktorého došlo k trestnému činu, súd, v obvode ktorého má podozrivý prechodné bydlisko, a súd, v obvode ktorého by mohol byť nájdený. Pokiaľ ide o právnické osoby, ide o súd, v obvode ktorého sa nachádza sídlo alebo miesto podnikania tejto právnickej osoby.

Hierarchia súdov:

Súdy sú v súdnictve zorganizované v hierarchickej štruktúre. Štruktúra súdov je takáto:

4	KASAČNÝ SÚD		
3	Odvolací súd	Odvolací pracovný súd	Porotný súd
2	Prvostupňové súdy	Pracovné súdy	Obchodné súdy
1	Zmierovacie súdy		Policačné súdy

Rozhodnutia prvostupňových súdov sú rozsudky („judgement“). Rozhodnutia odvolacích súdov, odvolacích pracovných súdov, porotných súdov a kasačného súdu sú súdne rozhodnutia („arrêt“).

Občianske súdy riešia predovšetkým súkromné spory medzi fyzickými a právnickými osobami.

Cieľom **trestných súdov** je trestať pôvodcov činov postihnutelných trestami stanovenými zákonom (trest odňatia slobody, trest povinnej práce, pokuta...).

Stáva sa, že jedna zo strán konania nesúhlasí s rozsudkom vyneseným súdom. Viacero druhov **opravných prostriedkov** umožňuje stranám konania alebo v niektorých prípadoch tretím osobám získať nové rozhodnutie vo veci, v ktorej už niektorý súd rozhodol. Opravné prostriedky sa delia na dve kategórie: riadne opravné prostriedky alebo mimoriadne opravné prostriedky.

Existujú dva druhy **riadnych opravných prostriedkov**: námietka a odvolanie.

Námietka umožňuje obžalovanému odsúdenému v neprítomnosti odvolať sa proti rozsudku. V takom prípade vec opätovne prevezme súd, ktorý vo veci rozhodol.

S výnimkou obmedzeného počtu prípadov, v ktorých to nie je možné, je **odvolanie** právom, ktoré môžu využiť všetky zúčastnene strany. Tak odsúdený, občiansky žalobca, navrhovateľ a žalovaný, ako aj prokuratúra, majú možnosť opätovného posúdenia konania. Odvolanie vždy skúma vyššia jurisdikcia ako tá, ktoré vyniesla prvý rozsudok.

Táto tabuľka poskytuje **prehľad súdov, ktoré rozhodujú vo veci odvolania**, a to v závislosti od inštancie, ktorá vyniesla rozsudok, voči ktorému sa podáva odvolanie:

Rozsudok		Odvolanie
Zmierovací sudca	– občianskoprávne záležitosti	Prvostupňový súd (občianska sekcia)
	– obchodné záležitosti	Obchodný súd
Policajný súd	– trestné záležitosti	Prvostupňový súd (priestupkový súd)
	– občianskoprávne záležitosti	Prvostupňový súd (občiansky súd)
Pracovný súd		Odvolací pracovný súd
Prvostupňový súd		Odvolací súd
Obchodný súd		Odvolací súd

V **odvolacom konaní** sudcovia (prvostupňových súdov) alebo radcovia (druhohstupňových súdov) druhý a posledný krát rozhodujú o podstate sporu a vynesú konečné rozhodnutie. Strany v konaní však ešte majú možnosť **kasácie**.

Okrem týchto riadnych opravných prostriedkov totiž existujú aj „**mimoriadne**“ **opravné prostriedky**, pričom hlavným takýmto prostriedkom je **kasácia**. Tento opravný prostriedok na kasačnom súde nepredstavuje tretiu inštanciu alebo tretí stupeň súdnej moci. Kasačný súd neskúma skutkovú podstatu prípadu, ktorý mu bol predložený, ale kontroluje dodržiavanie právnych aspektov.

Okrem uvedených súdov existujú v Belgicku ďalšie dve jurisdikcie. Vykonávajú úlohu kontroly: **štátna rada** a **ústavný súd**. Štátna rada je vysoký správny súd a kontroluje štátnu správu. Koná, keď sa občan domnieva, že štátna správa porušila zákon. Úlohou ústavného súdu je ubezpečiť sa, že zákony, nariadenia a vyhlášky sú v súlade s ústavou a dozerať na správne rozdelenie právomocí medzi verejnými orgánmi v Belgicku.

Právne databázy

[Portál Pouvoir judiciaire de Belgique](#) – Súdna moc Belgicka – poskytuje okrem iného prístup k judikatúre, belgickým právnym predpisom a k belgickému úradnému vestníku Moniteur belge.

Je prístup do týchto databáz bezplatný?

Áno, prístup do databáz je **bezplatný**.

Súvisiace odkazy

[Service Public Fédéral Justice \(Ministerstvo spravodlivosti\)](#)

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Členské štáty zodpovedné za spravovanie stránok s národným obsahom práve aktualizujú časť obsahu na tomto webovom sídle vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie. Ak sa na stránkach nachádza obsah, v ktorom sa táto skutočnosť ešte nezohľadnila, nejde o zámer a čoskoro dôjde k náprave.